

شیوه نامه فعالیت هیات های نظارت و ارزیابی استانی

(پیشنهادی - غیرقابل استناد ۸۷/۱/۱۱)

مقدمه:

نظامهای « نظارت و ارزیابی » در جوامع پیشرفته بستر ساز کارایی و اثر بخشی سیستم متبوع خود هستند و همواره از جایگاه با اهمیت و در خور توجهی برخوردارند. اهمیت این نظام در آموزش عالی دو چندان است زیرا نظام آموزش عالی بعنوان نظامی پیشرو و خط مشی گذار قادر است زمینه توسعه در ابعاد اجتماعی، فرهنگی و انسانی را فراهم آورد و سایر حوزه ها را تحت تاثیر قرار دهد. به همین منظور آگاهی از میزان تحقق اهداف آموزش عالی و اطلاع از نارسائیهها و نقاط قوت (وضعیت موجود) از ابزارهای لازم و اساسی است که می تواند تصمیم گیران، سیاستگذاران و برنامه ریزان آموزش عالی را در جهت بهبود روشها و نیل به اهداف و افزایش بازدهی یاری نماید. در همین راستا و در اجرای ماده ۴ آیین نامه تشکیل و نحوه فعالیت شورای نظارت و ارزیابی آموزش عالی مصوب اردیبهشت ۱۳۸۶ و به منظور عمل به تکالیف قانونی اعمال نظارت ذکر شده در بندهای ۵ و ۶ جزء (ب) ماده ۲ قانون اهداف و وظایف و تشکیلات وزارت علوم تحقیقات و فناوری مصوب سال ۱۳۸۳، مبنی بر نظارت بر فعالیت دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور (اعم از دولتی و غیردولتی) و ارزیابی مستمر فعالیت آنها، این شیوه نامه تهیه شده است.

تعاریف:

۱ - شیوه نامه: دستور العمل اجرایی به منظور ایجاد هماهنگی در نحوه عمل کردن مطابق رویه واحد با چارچوب مشخص.

۲- وزارت: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

۳- شورای نظارت: منظور شورای نظارت و ارزیابی آموزش عالی می باشد

۴- مؤسسه: منظور مراکز آموزش عالی مشمول اعمال نظام نظارت و ارزیابی آموزش عالی کشور است.

۵- دانشگاه منتخب: دانشگاه دولتی استان که به انتخاب معاون آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تعیین شده است.

۶- ارزیابی: نظام مقایسه وضع موجود (دستاوردها و خروجی‌ها) با اهداف و وضع مطلوب نگریسته شده به منظور

تعیین اثر بخشی، کارآئی و میزان مطلوبیت عملکردها توام با آسیب شناسی عدم موفقیت ها

۷- نظارت: تمرکز بر این موضوع که آیا عملکردها در چارچوب مقررات و نظم از پیش تعریف شده و مستمر صورت

پذیرفته است یا نه؟

۸- هیأت استانی: هیأتی متشکل از مسئولین دانشگاه منتخب (رئیس دانشگاه، معاون آموزشی و مدیردفتر نظارت

وارزیابی) و تعدادی از اعضای هیأت علمی ذیصلاح دانشگاههای دولتی استان که قصد اجرای نظام نظارت و

ارزیابی را در مؤسسات آموزش عالی آن استان دارند.

۹- دبیرخانه هیأت استانی: تشکیلات دبیرخانه که پشتیبانی لازم را جهت اجرای نظام نظارت و ارزیابی توسط هیأت

استانی در مؤسسات آموزش عالی استان ذیربط انجام می دهد.

۱۰- گروه اعزامی: گروهی متشکل از اعضاء هیأت علمی و کارشناسان ذیصلاح جهت انجام بازدید ادواری و یا

موردی از مؤسسات استان که به انتخاب هیأت استانی و با صدور حکم توسط ریاست هیأت استانی جهت اعمال

نظام نظارت و ارزیابی به محل ماموریت خود اعزام می شوند.

ماده ۱- اهداف تشکیل هیأت استانی

طبق ماده ۴ آیین نامه تشکیل ونحوه فعالیت شورای نظارت و ارزیابی آموزش عالی اهداف مورد نظر از تشکیل

هیأت های استانی عبارتند از:

۱-۱- اجرای مصوبات شورای نظارت و ارزیابی آموزش عالی

۲-۱- کمک به انجام نظارت و ارزیابی برکلیه مؤسسات آموزش عالی استان

۳-۱- ایجاد هماهنگی وارتباط با مؤسسات آموزش عالی استان وجمع آوری اطلاعات وآمار مورد نیاز

۴-۱- ارائه گزارش های مستمر وتحلیلی از میزان موفقیت و عملکرد مؤسسه های آموزش عالی استان

۵-۱- ارسال پیشنهادهای وراهکارهای لازم به دفتر نظارت و ارزیابی در خصوص نظارت و ارزیابی مؤسسات.

۶-۱- ترویج فرهنگ ارزشیابی در استان

۷-۱- حمایت از ابتکارات و فعالیت های تضمین کیفیت آموزش عالی بارعايت استقلال دانشگاهی و آزادی علمی

۸-۱- ایجاد شبکه تضمین کیفیت آموزش عالی در استان با مشارکت همه مؤسسات دولتی و غیردولتی

ماده ۲- ترکیب هیات استانی

در هر استان یک دانشگاه دولتی وابسته به وزارت علوم، به منظور هدایت و راهبری فرآیند اعمال نظارت و ارزیابی بر مؤسسات آن استان، به عنوان دانشگاه منتخب توسط معاون آموزشی وزارت علوم انتخاب می شود. اعضای هیأت‌های استانی متشکل اند از:

۱-۲- رئیس دانشگاه منتخب (به عنوان رئیس هیات آن استان)

۲-۲- معاون آموزشی دانشگاه منتخب (به عنوان نایب رئیس هیات آن استان)

۳-۲- مدیر یا مسئول دفتر نظارت و ارزیابی دانشگاه منتخب (به عنوان دبیر هیات آن استان)

۴-۲- شش تا هشت نفر از اعضای هیأت علمی صاحب نظر در امر نظارت و ارزیابی که از مؤسسات دولتی وابسته به وزارت علوم و از گروه های آموزشی مختلف به عنوان عضو حقیقی و به انتخاب معاون آموزشی وزیر علوم تحقیقات و فناوری و با حکم ایشان به مدت سه سال به عضویت هیات استانی منصوب می گردند.

تبصره ۱: هیأت استانی می تواند حسب نیاز از کمیسیون های تخصصی به منظور بهره گیری از نظرات افراد متخصص یا صاحب نظر در امر نظارت و ارزیابی بهره مند گردد. اعضای کمیسیون های تخصصی می توانند از روسای دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی در آن استان باشند.

تبصره ۲: در استان تهران بدلیل شرایط خاص، کارگروه های منتخب به جای هیأت استانی، وظایف نظارت و ارزیابی را عهده دار خواهند بود و مستقیماً زیر نظر دفتر نظارت و ارزیابی فعالیت خواهند کرد.

ماده ۳- وظایف هیأت استانی

هیأت استانی موظف است به منظور ایجاد وحدت رویه برای تحقق اهداف در نظر گرفته شده اقدامات اجرایی و تکمیلی خود را بشرح ذیل برنامه ریزی و عملیاتی نماید:

۱-۳- تهیه جدول زمانبندی بازدیدهای ادواری سالیانه از مؤسسه ها و ارسال آن به دبیرخانه شورای

نظارت

۲-۳- برنامه ریزی جهت بازدیدهای موردی حسب درخواست وزارت

۳-۳- دریافت رسیدگی و پاسخ گویی به شکایات واصله علیه مؤسسه

۴-۳- تشکیل منظم جلسات هیأت بصورت ماهیانه

تبصره ۱: هیأت استانی می تواند در صورت نیاز جلسات بیشتری را برگزار نماید.

تبصره ۲: جلسات هیأت استانی با حضور ۲/۳ اعضا رسمیت می یابد و تصمیمات جلسه با آرای نصف

بعلاوه ۱ نظر هیأت محسوب می شود.

۵-۳- تهیه گزارش نهائی بازدیدهای انجام شده و ارسال محرمانه کلیه گزارش ها به دبیرخانه شورای

نظارت مطابق با فرم شماره ۳

۶-۳- برقراری ارتباط مستمر با دبیرخانه شورای نظارت و مؤسسات استان جهت هماهنگی و پیشبرد

برنامه ها

۷-۳- برنامه ریزی و هماهنگی با مؤسسات آموزش عالی استان به منظور برگزاری کارگاه ها و نشست

های ضروری جهت تعیین اهداف و تاکید بر اهمیت و نقش فرایند نظارت و ارزیابی در حوزه آموزش

عالی جهت بهبود و ارتقای عملکرد مؤسسات

۸-۳- تعیین و انتخاب گروه بازدید کننده (گروه اعزامی باید حداقل متشکل از ۳ نفر مورد وثوق و

متخصص در حوزه مورد بازدید باشد).

۹-۳- ارائه گزارش عملکرد هیأت استانی در پایان هر نیمسال تحصیلی به دبیرخانه شورای نظارت

۱۰-۳- حمایت از انجمن های علمی و تخصصی غیردولتی در ارزیابی بیرونی گروه ها و برنامه ها

۱۱-۳- حمایت از مؤسسات و گروه ها و واحدهای آن در انجام ارزیابی درونی

۱۲-۳- تعامل با نهادهای اعتبار سنجی در سطوح منطقه ای، ملی و بویژه بین المللی و دعوت از آنها

برای ممیزی سازمان ها، برنامه ها و فعالیت های آموزش عالی در ایران از طریق دبیرخانه شورای

نظارت

۱۳-۳- تعامل با مؤسسات رتبه بندی

ماده ۴- دبیرخانه

محل استقرار دبیرخانه در دانشگاه منتخب می باشد و تشکیلات دبیرخانه هیأت مستقیماً زیر نظر رئیس آن دانشگاه

فعالیت می نماید (دبیر هیأت، رئیس دبیرخانه می باشد).

الف - ترکیب دبیرخانه:

۱. مدیر دفتر نظارت و ارزیابی دانشگاه منتخب بعنوان رئیس دبیرخانه

۲. حداقل ۲ نفر کارشناس (آشنا به امور آموزش عالی)

۳. یک نفر کارشناس آمار مسلط به امور رایانه جهت جمع آوری آمار و اطلاعات و پردازش آنها

۴. یک نفر کارمند مسلط به امور تایپ و رایانه

تبصره ۱: دانشگاه منتخب موظف است امکانات، تجهیزات و ملزومات اداری مورد نیاز دبیرخانه هیأت

استانی را به نحو شایسته ای تامین کند.

تبصره ۲: تعداد کارکنان دبیرخانه هیأت استانی با تشخیص رئیس دانشگاه منتخب و باتوجه به

گسترده گی و جمعیت دانشجویی استان و تصویب هیأت استانی تعیین می گردد.

ب - وظایف دبیرخانه:

۱. ارسال فرم جمع آوری اطلاعات (فرم شماره ۱) به مؤسسه و ارائه تکمیل شده آن به گروه اعزامی

۲. تهیه و تدارک مقدمات و مهیا نمودن امکانات بازدید برای گروه های اعزامی

۳. صدور احکام ماموریت حسب نظر هیأت، جهت اعمال نظارت و ارزیابی بر مؤسسه مورد نظر (انجام

هماهنگی قبلی و ارسال رونوشت احکام به مؤسسه مورد نظر ضروری است)

۴. آماده سازی فرم های لازم جهت تکمیل و دریافت اطلاعات مورد نیاز

۵. تهیه دستور کار جلسات هیأت

۶. ارسال صورتجلسات و خلاصه گزارش های بازدید (فرم شماره ۳) به دبیرخانه شورای نظارت

۷. نگهداری صورتجلسات، سوابق، اسناد و مدارک مربوط به جلسات هیأت و گزارش بازدیدها

۸. تهیه لیست افراد متخصص و باتجربه در اجرای نظارت و ارزیابی

ماده ۵- گروه اعزامی

الف - ترکیب و ویژگی های گروه اعزامی

گروه اعزامی متشکل از حداقل سه نفر از افراد صاحب نظر با ویژگی های ذیل:

۱. آشنایی حداقل یک نفر از اعضای گروه با مقوله نظارت و ارزیابی

۲. دارای تخصص حرفه ای در گروه های آموزشی فعال در مؤسسه

۳. ذینفع نبودن آنها در مؤسسه (اعضای گروه اعزامی به هیچ وجه نمی توانند عضو هیأت مؤسس، هیأت

امنا، مسئولین اجرائی و مشاورین مؤسسه مورد بازدید باشند)

ب - وظایف گروه اعزامی:

۱. تهیه و تکمیل گزارش بازدید فرم شماره ۳ براساس فرم های شماره ۱ و ۲ و ارائه آنها به دبیرخانه

هیأت

۲. ارائه پیشنهادات کارشناسی برای بهبود کیفیت آموزشی مؤسسه به هیأت استانی

ماده ۶- فرایند اجرائی نظارت و ارزیابی

۱-۶- تعیین مؤسسه مورد بازدید:

هیأت استانی موظف است براساس اولویت های زیر نسبت به تعیین مؤسسه محل بازدید اقدام نمایند:

الف - درخواست دفتر نظارت و ارزیابی آموزش عالی وزارت متبوع

ب - درخواست رئیس دانشگاه به عنوان رئیس هیأت استانی

ج - اجرای برنامه بازدیدهای سالیانه مطابق با جدول ارسالی به دبیرخانه شورای نظارت

۲-۶- تعیین زمان و مدت بازدید:

زمان و مدت بازدیدها توسط هیأت استانی تعیین میشود.

۳-۶- تعیین گروه بازدید کننده:

هیأت استانی مطابق با بند الف ماده ۵ اعضای گروه را تعیین می کند.

۴-۶- موارد بازدید:

- فضای کالبدی

- امور آموزشی

- امور دانشجویی

- امور فرهنگی

- امور اداری و مالی

- امکانات و تجهیزات آموزشی

- امور پژوهشی

- امور رفاهی و بهداشتی

- گفتگو با دانشجویان، کارکنان

ماده ۷- سایر موارد

۱-۷- چنانچه گروههای اعزامی از دفتر نظارت و ارزیابی وزارت به منظور اعمال نظارت و ارزیابی بر مؤسسات استان به صورت موردی و عنداللزوم به استانهای کشور عزیمت نمایند هیات های استانی موظف اند ضمن همکاری با گروه اعزامی و مشارکت در بازدیدها، اطلاعات لازم را در اختیار آنان قرار دهند.

۲-۷- مؤسسات آموزش عالی استان موظف اند همکاری لازم را با هیات های استانی به عمل آورند و موجبات اعمال هرچه مطلوبتر نظارت و ارزیابی را فراهم نمایند.

۳-۷- باتوجه به حساسیت امر نظارت و ارزیابی، هیات های استانی موظف اند اجرای کلیه آیین نامه ها، مقررات و دستورالعمل های ابلاغی وزارت را در امور آموزشی، پژوهشی، دانشجویی، فرهنگی، عمرانی، اداری مالی و امور رفاهی (سلف سرویس، ایاب و ذهاب و خوابگاه) دقیقاً مورد توجه قرار دهند.

۴-۷- از آنجا که اعمال نظارت و ارزیابی به صورت بازدید میدانی از کم و کیف فعالیت ها با تکمیل فرم های مورد نظر دفتر نظارت و ارزیابی صورت می پذیرد، لذا هیات های استانی موظفند فرآیند تکمیل فرمهای مذکور را کاملاً آموزش دیده و نحوه تهیه و تدوین گزارش بازدیدها را به منظور یکسان سازی و استخراج نتیجه گزارشات، از گروه نظارت و ارزشیابی آن دفتر الگو برداری نموده و به گروه های اعزامی منتقل نمایند.

ماده ۸- شیوه نامه فعالیت هیات های استانی در ۸ ماده ۶ تبصره در تاریخ / / ۸۶ به تصویب شورای نظارت و ارزیابی آموزش عالی رسید و در کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزشی اعم از دولتی و غیردولتی لازم الاجرا

است. ح/۱۱/۱